

KANTAR

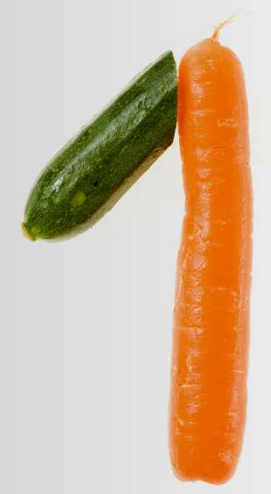
Forbruk av frukt og grønt i Norge 2023

En undersøkelse gjennomført av
Kantar for Stiftelsen
Opplysningskontoret for frukt og
grønt (OFG)

Jesper Haugan
Hilde Roness

September 2023

Om studien og sammendrag

Om undersøkelsen

Stiftelsen Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) har siden 2017 årlig gjennomført en undersøkelse for å kartlegge forbruket av frukt/bær og grønnsaker i ulike europeiske land. Denne undersøkelsen er gjentatt i 2023.

I den norske undersøkelsen er det langt inn flere spørsmål, bl.a. relatert til barns forbruk og forbruk av frukt og grønt og noen spørsmål rundt pris, siden matvareprisene nå går opp.

Denne rapporten omfatter hovedresultatene fra Norge, hvor det er stilt flere spørsmål enn i de andre markedene. En egen rapport tar for seg sammenlikningen mellom ulike land på spørsmål om bruk av frukt og grønt.

Utvalg: Landsrepresentativ, 18 år +, 3248 intervjuer

Metode: Online; PC, lesebrett eller mobile

Feltperiode: 5. – 18. september 2023

Resultatene er vektet på kjønn, alder og utdanning.

Definisjon av “en porsjon” som brukes i denne undersøkelsen

Frukt og bær:

En porsjon frukt eller bær er omtrent en håndfull. Det kan f.eks være en mellomstor frukt som eple, banan eller pære eller en del av en større frukt som melon, ananas eller mango. Det kan også være en håndfull mindre frukt som druer, plommer og kiwi eller en håndfull bær. Vi tenker på frukt og bær i alle formater; frisk, fryst, hermetisk, i hjemmelaget smoothie, e.l.

Grønnsaker og salat:

En porsjon er omtrent en håndfull grønnsaker og salat. En porsjon kan for eksempel være en stor tomat, syv cherrytomater, en gulrot, en håndfull brokkoli eller en liten bolle med salat. Vi tenker på grønnsaker i alle formater; fersk, fryst, hermetisk, kokt, stekt, i hjemmelaget smoothie, e.l.

Juice (ikke nektar):

Et glass juice er ca. 2dl. Med juice tenker vi på ren frukt – og/eller grønnsaksjuice. Ikke nektar, eller andre ikke rene juiceprodukter. En porsjon er definert som 1dl / ½ glass juice.

Smoothie (kjøpt, ikke hjemmelaget):

Et glass smoothie er ca. 2dl. Her tenker vi på alle typer kjøpt smoothie, av frukt og/eller grønnsaker. En porsjon er definert som 1dl / ½ glass smoothie.

Sammendrag (i)

Bruk av frukt/bær og grønt

Snittet av daglig forbruk av frukt/ bær og grønnsaker lå på sitt laveste noen gang i målingene i 2022, men kan ha gått enda mer ned i 2023. Snittet ligger nå på 2,9 porsjoner som indikerer * en nedgang fra 3 porsjoner i 2022.

Frukt spises ganske jevnt utover dagen, mens grønnsaker er størst til middag. Det er på middag vi ser den største nedgangen i forbruket. Butikkkjøpt smoothie har ingen stor posisjon i noen måltider og er ikke noe som de fleste drikker daglig, mens juice er typisk frokostdrikk.

I gjennomsnitt spiser kvinner noe mer frukt og grønt enn menn til de fleste måltider. Dette gjelder spesielt til middag. De med høyere utdanning tenderer mot å spise mer frukt og grønt, enn de med lavere utdanning til alle måltider og spesielt lunsj og middag. Denne forskjellen ser vi også blir større fra 2022 til 2023. På alder registreres det at de eldste spiser mer frukt og grønt til frokost og kvelds, mens de yngre spiser mer frukt og grønt til lunsj.

Barns forbruk

Barns forbruk av frukt og grønt ligger på samme nivå som i 2021 og 22, men vi ser at barn spiser mer frukt og grønt enn voksne i inneværende år. Vi ser også indikasjon * på en marginalt økende andel av barn som spiser 5+ om dagen. Som i 2022, ser vi en tendens til at jenter spiser noe mer frukt og grønt enn gutter samtidig som vi ser en indikasjon * på at barn i skolealder har hatt en liten økning i sitt forbruk

Viktig ved kjøp av frukt og grønt

De fleste kjøper ferske grønnsaker hver uke (ned fra 73-70%).

Generelt vil de fleste ha norsk frukt og grønt, og at det produseres så naturlig som mulig. Grønnsaker skal se friske og innbydende ut, mens på epler er man spesielt opptatt av smak/konsistens. På poteter scorer utseende, smak, pris og at de er norske omtrent likt.

* = Ikke signifikant endring

Sammendrag (ii)

Viktig ved kjøp av frukt og grønt (forts.)

Pris har en signifikant større betydning nå enn for ett år siden.

53% sier de er helt enig eller ganske enig i at de vil betale ekstra for frukt og grønnsaker av høyere kvalitet.

24% mot 16% i 2022 er helt eller litt enig i at de kjøper mindre frukt og grønt totalt sett nå enn for et år siden. Den grunnen til dette som de fleste oppgir pris, og at alt har blitt dyrere.

44% er villig til å betale mer for norsk frukt og grønt enn import, samtidig sier 77% at frukt og grønt er for dyrt i Norge.

Majoriteten har skrevet eller mental handleliste når de handler. De aller fleste kjøper grønnsaker/ salat til middagen, og hovedgrunnen til ikke å kjøpe tilbehør er at en har noe hjemme som en kan bruke.

Avslutning

Andelen som spiser 5+ er samme lave nivået som i 2022. Kun 18,6% av befolkningen sier de spiser de anbefalte 5 om dagen.

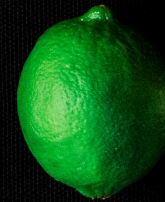
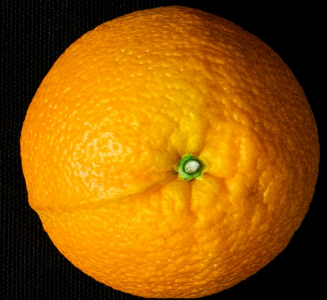
Pris er viktigste årsak til at en har kuttet i mengde, og snittet en spiser i 2023 så lavt som 2,9 porsjoner. Det er grønnsaker til middag vi ser har falt mest i forhold til 2022.

Norsk og naturlig er å foretrekke, men når pris og «dyrtid» er viktigere, er det vanskeligere å vite hva som til slutt velges.

Basert på tidligere tall burde det være et potensial for å øke forbruket i Norge, men det hele kommer an på hvordan økonomien og prisbildet utvikler seg.

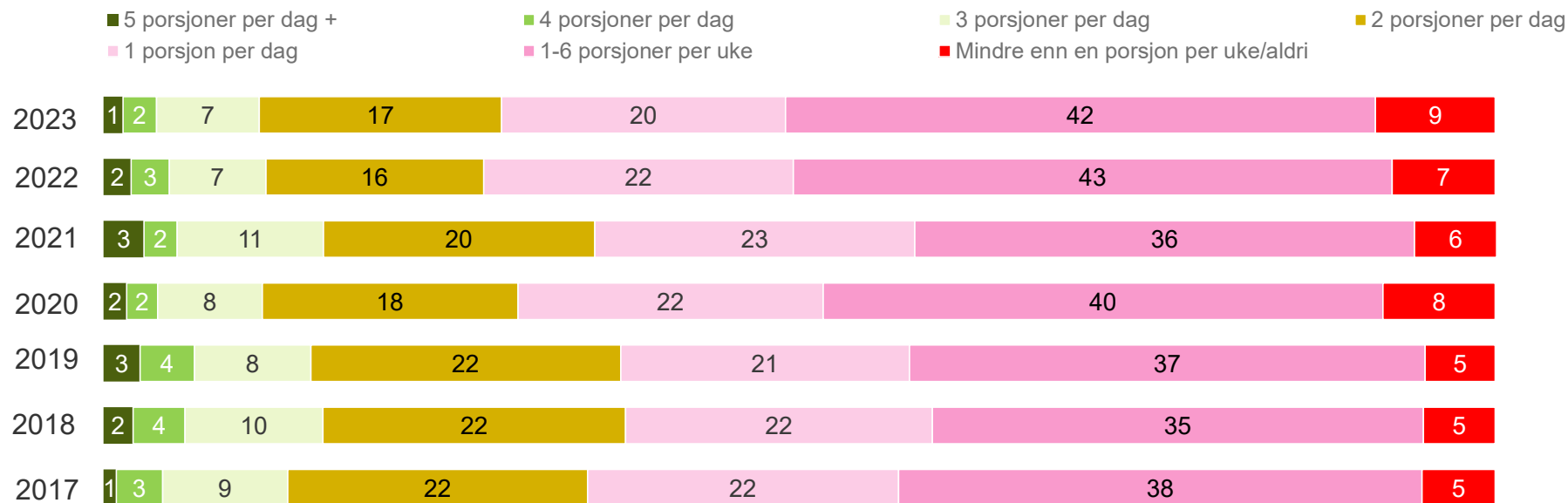
2

Bruk av frukt/bær og grønt til vanlig

Over tid er det stadig flere som ikke spiser frukt og bær hver dag

Hvor mange porsjoner med frukt og bær spiser du vanligvis?*

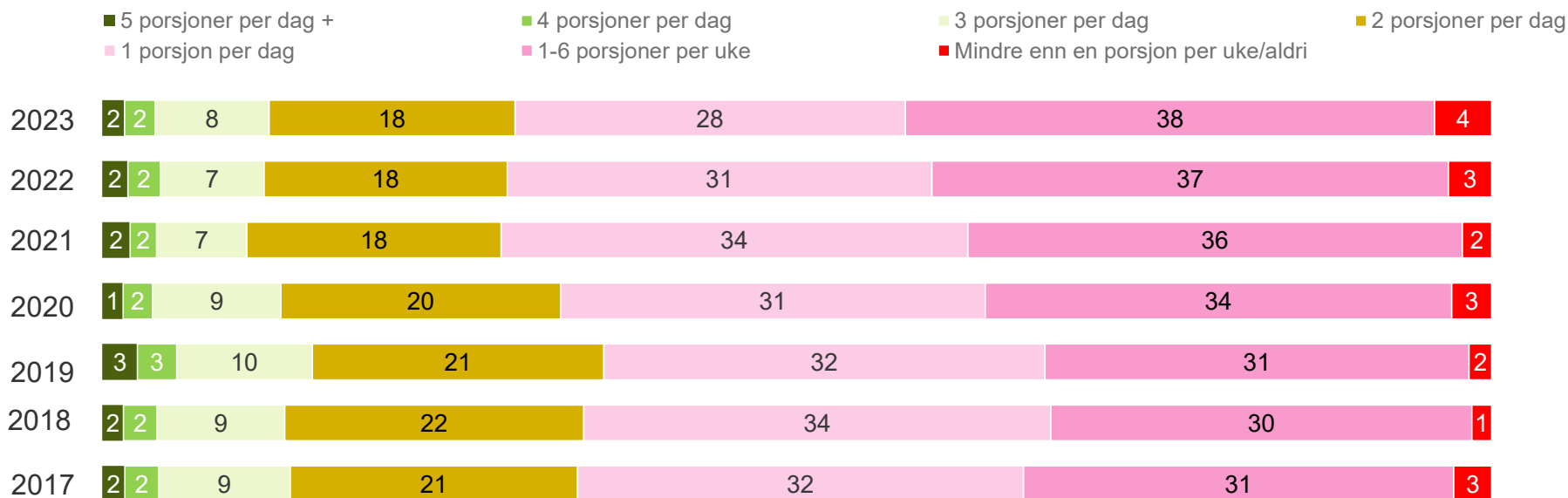

*Full spørsmålstekst: Hvor mange porsjoner med frukt og bær spiser du vanligvis?

En porsjon frukt eller bær er omtrent en håndfull. Det kan f.eks. være en mellomstor frukt som eple, banan eller pære eller en del av en større frukt som melon, ananas eller mango. Det kan også være en håndfull mindre frukt som druer, plommer og kiwi eller en håndfull bær. Vi tenker på frukt og bær i alle formater; frisk, fryst, hermetisk, i hjemmelaget smoothie, e.l.

Det er en gradvis økning i antall som spiser *mindre* enn en porsjon grønnsaker per dag

Hvor mange porsjoner med grønnsaker og salat (ikke poteter) spiser du vanligvis?*

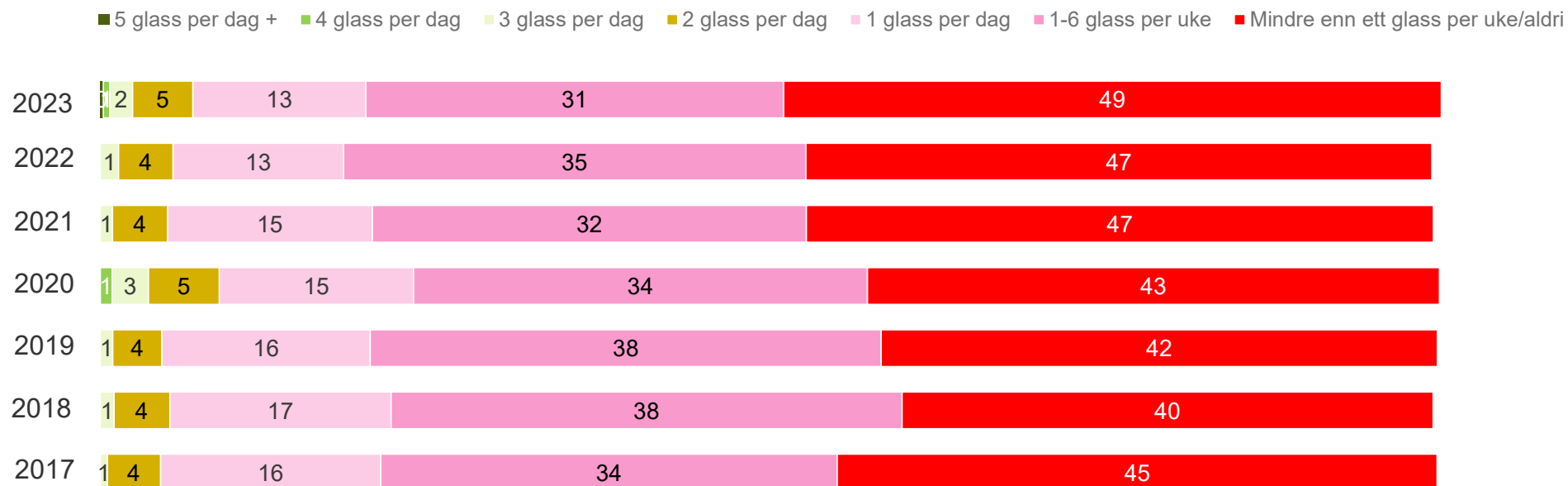

*Full spørsmålstekst: Hvor mange porsjoner med grønnsaker og salat (ikke poteter) spiser du vanligvis?

En porsjon er omtrent en håndfull grønnsaker og salat. En porsjon kan for eksempel være en stor tomat, syv cherrytomater, en gulrot, en håndfull brokkoli eller en liten bolle med salat. Vi tenker på grønnsaker i alle formater; fersk, fryst, hermetisk, kokt, stekt, i hjemmelaget smoothie, e.l.

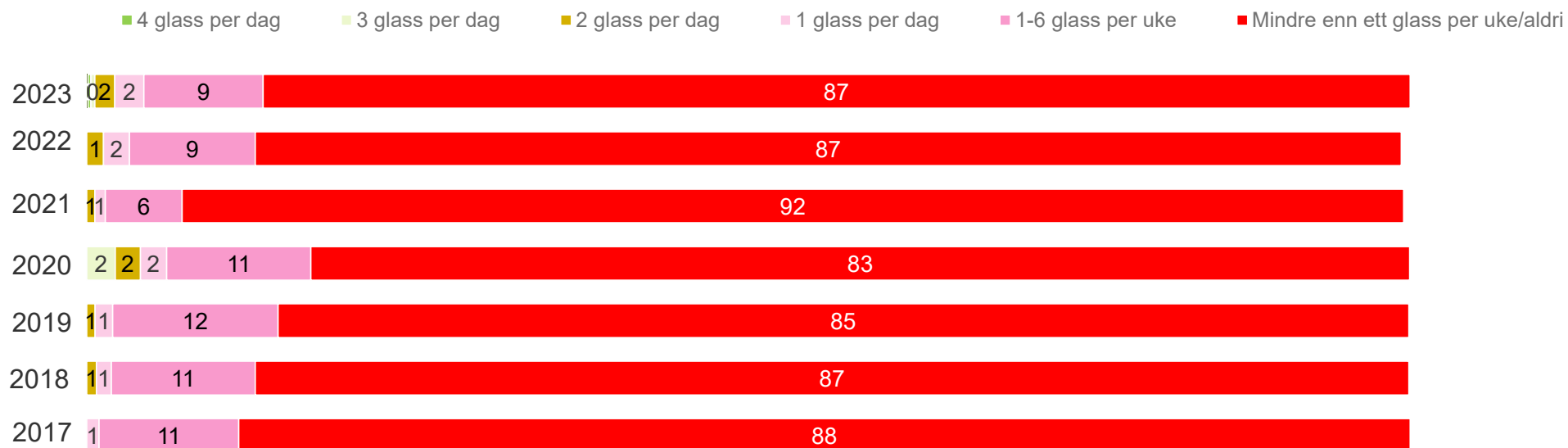
Daglig inntak av juice går noe tilbake over tid

Hvor mange glass med juice (ikke nektar) drikker du vanligvis?*

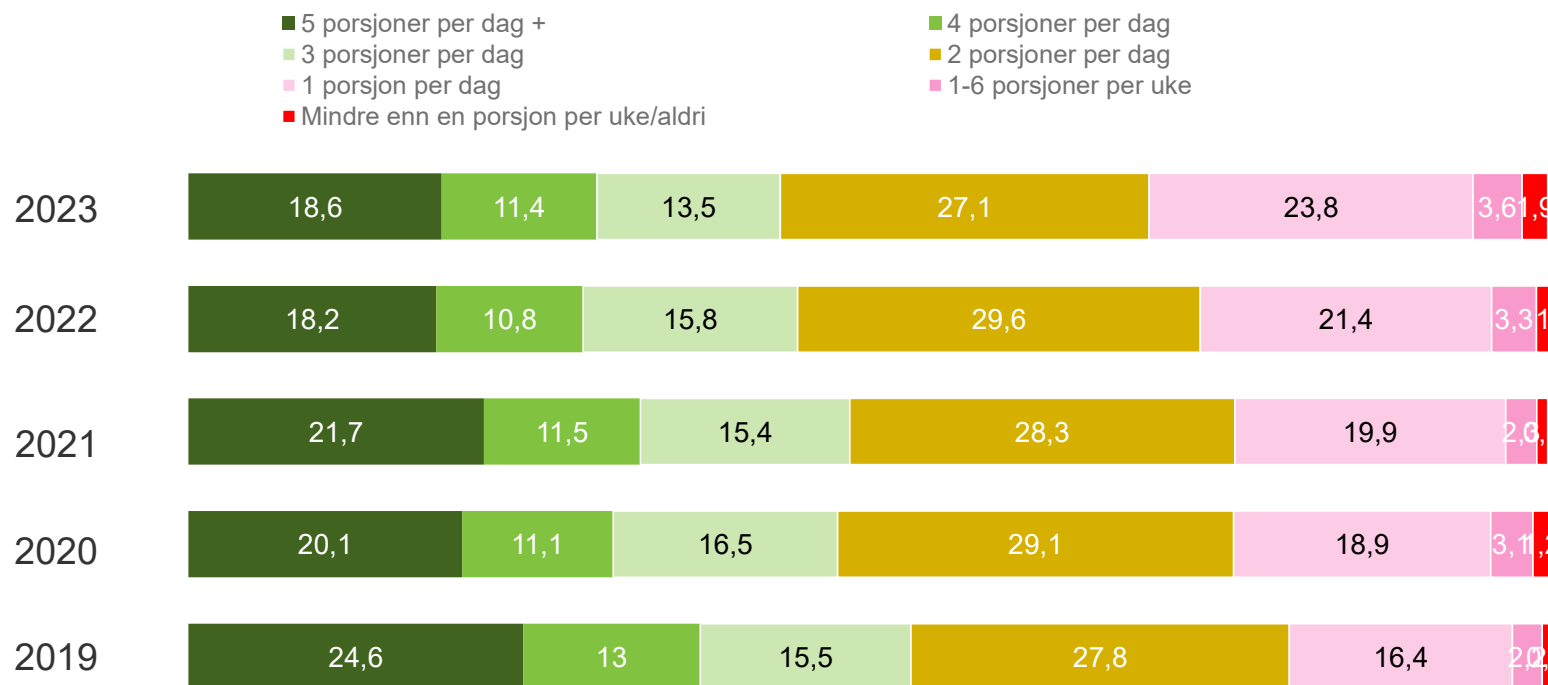
Butikkjøpt smoothie er ikke noe som de fleste drikker daglig.

Hvor mange glass med smoothie (kjøpt i butikk, ikke hjemmelaget) drikker du vanligvis?

Andelen som spiser 5 eller flere porsjoner per dag er stabil, samtidig er det flere som *kun* spiser/ drikker 1 porsjon frukt/bær og grønt per dag

Totalt konsum av frukt/bær og grønt (vanligvis spiser/drikker)

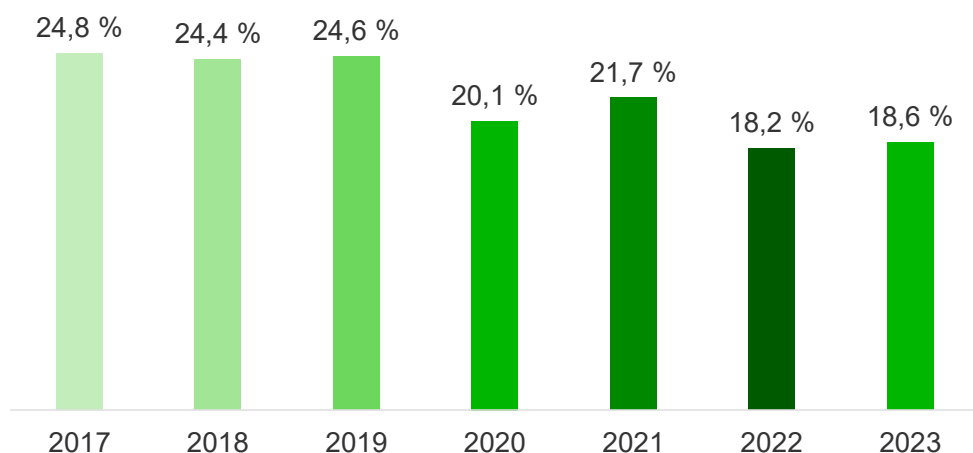
Totalt konsum av frukt/bær og grønt (vanligvis spiser/drikker)

Juice og smoothie utgjør max en porsjon om dagen totalt. De som har svart «vet ikke» eller ikke oppgitt svar på om de har spist en av typene frukt/bær/grønt/drikke er tatt ut av basen i beregningen.

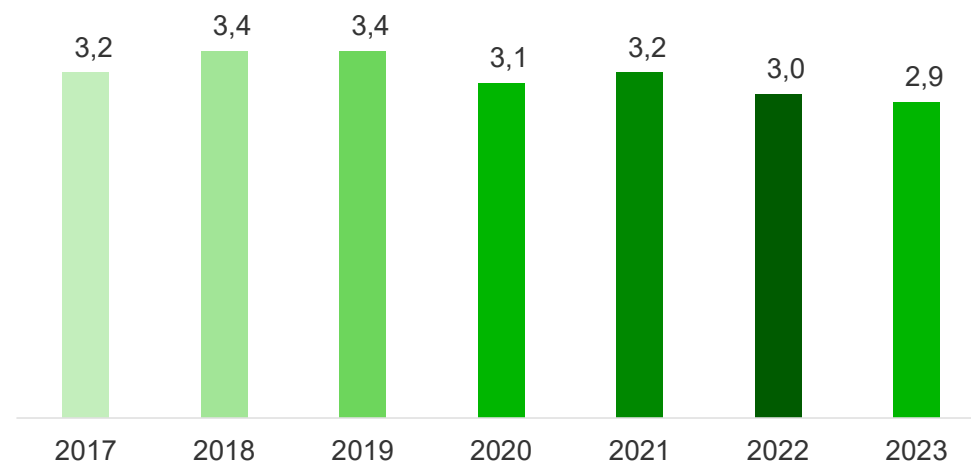
Tallene er regnet ut med ny metode fra 2020.

Andelen som spiser 5+ porsjoner frukt om dagen er stabilt, men det er indikasjon på at snittet på daglig forbruk går noe ned.

Andelen som spiser minst 5 porsjoner frukt/bær eller grønnsaker per dag (spiser vanligvis)

Snitt – daglig forbruk av frukt/bær og grønnsaker (spiser vanligvis)

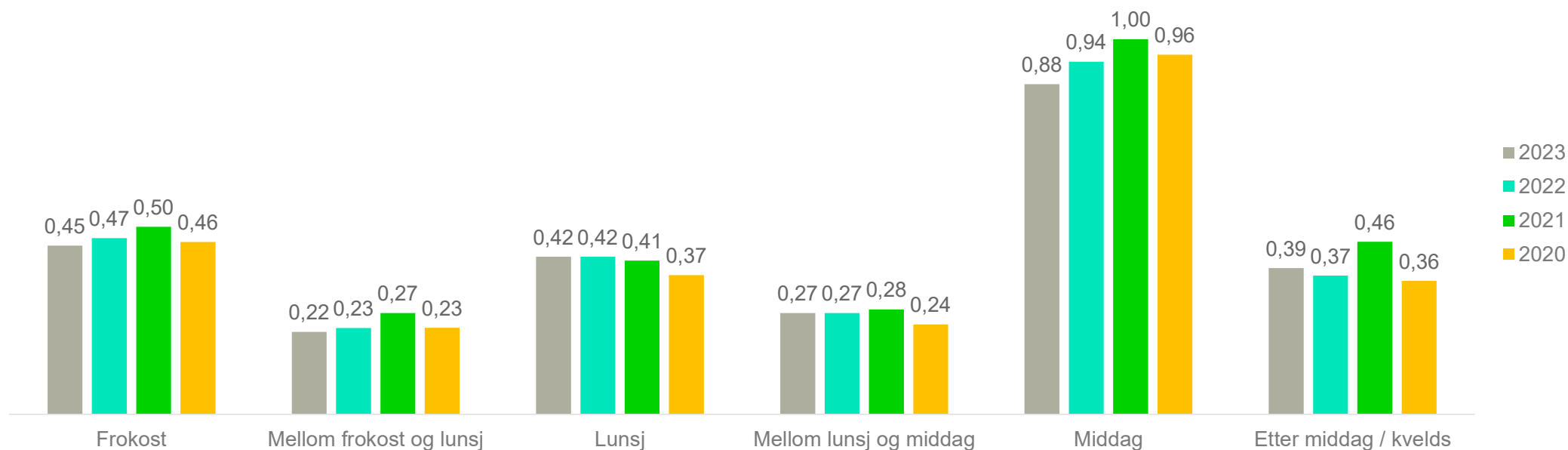
A top-down view of three glass jars filled with a vibrant green smoothie, likely made with spinach and other leafy greens. The smoothie has a frothy, bubbly texture. One jar in the center has a white paper straw with black wavy patterns inserted. Several fresh spinach leaves are scattered around the jars on a dark, textured surface. In the top left corner, three more of the same patterned paper straws are lying diagonally.

3

Forbruk til ulike tider av
døgnet

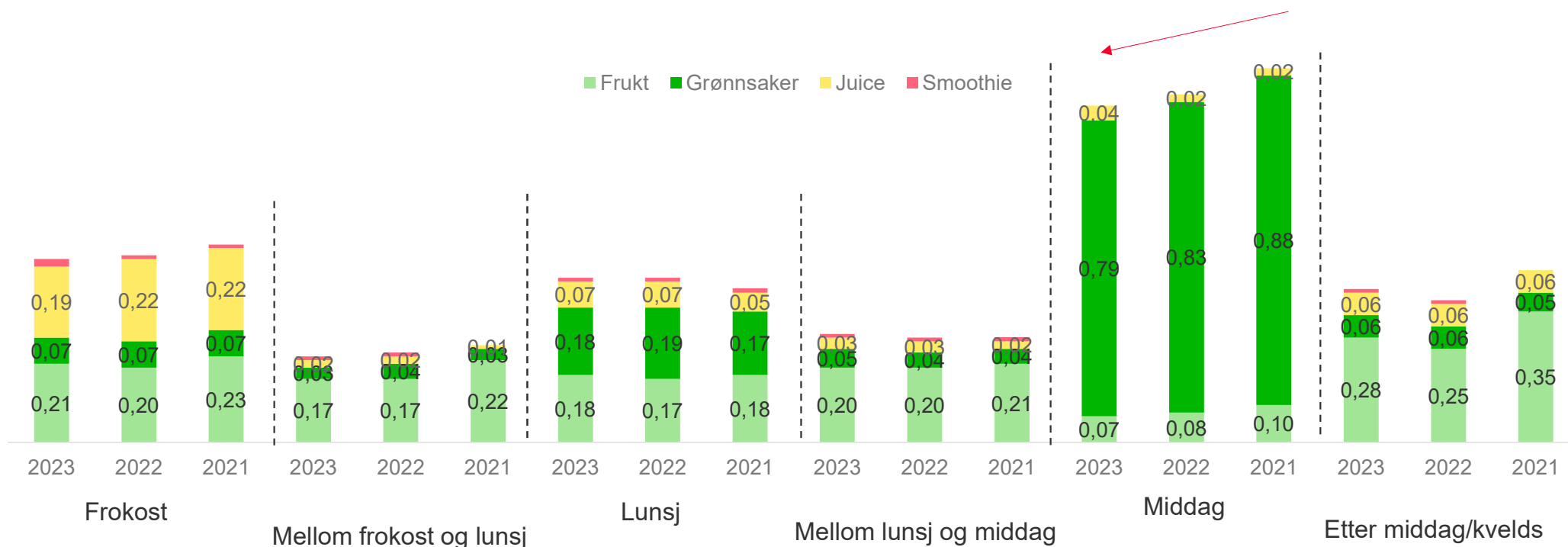
Frukt og grønt spises i størst grad til middag, etterfulgt av frokost, lunsj og kvelds.

Gjennomsnittlig antall porsjoner i løpet av dagen

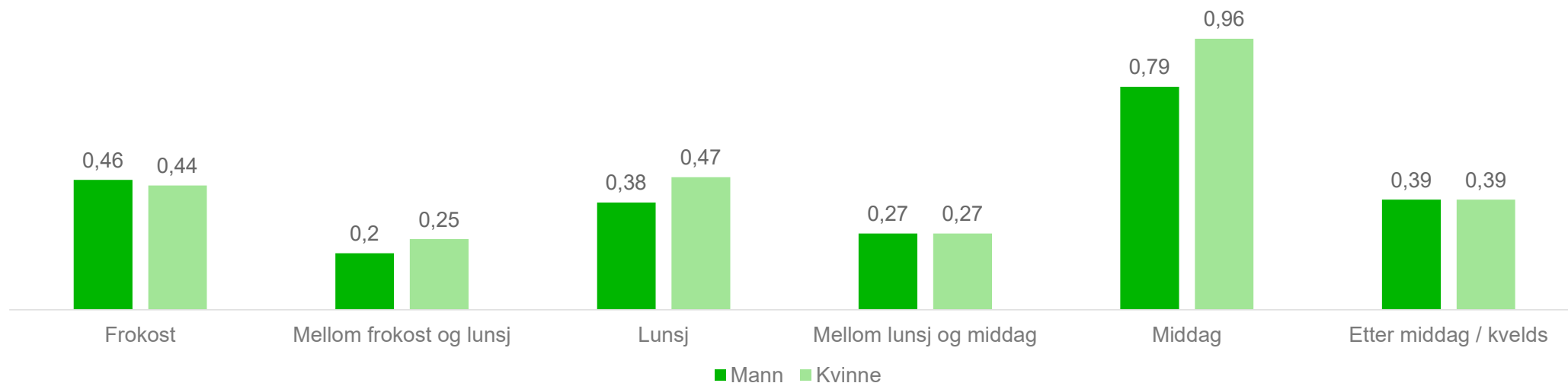
Frukt spises ganske jevnt utover dagen, mens grønnsaker er størst til middag. Kjøpt smoothie har ingen stor posisjon i noen måltider, mens juice er typisk frokostdrikk.

Det er grønnsaker til middag som årsaken til nedgangen.

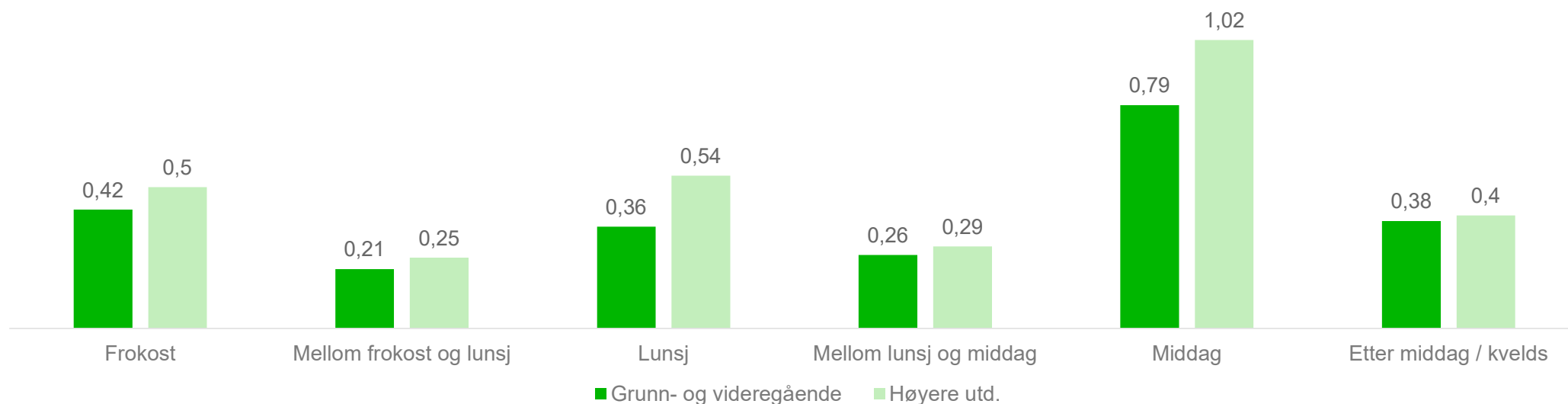
I gjennomsnitt spiser kvinner noe mer frukt og grønt enn menn til de fleste måltidene. Dette gjelder spesielt til middag.

Gjennomsnittlig antall porsjoner ilt dagen: Nedbrutt på kjønn

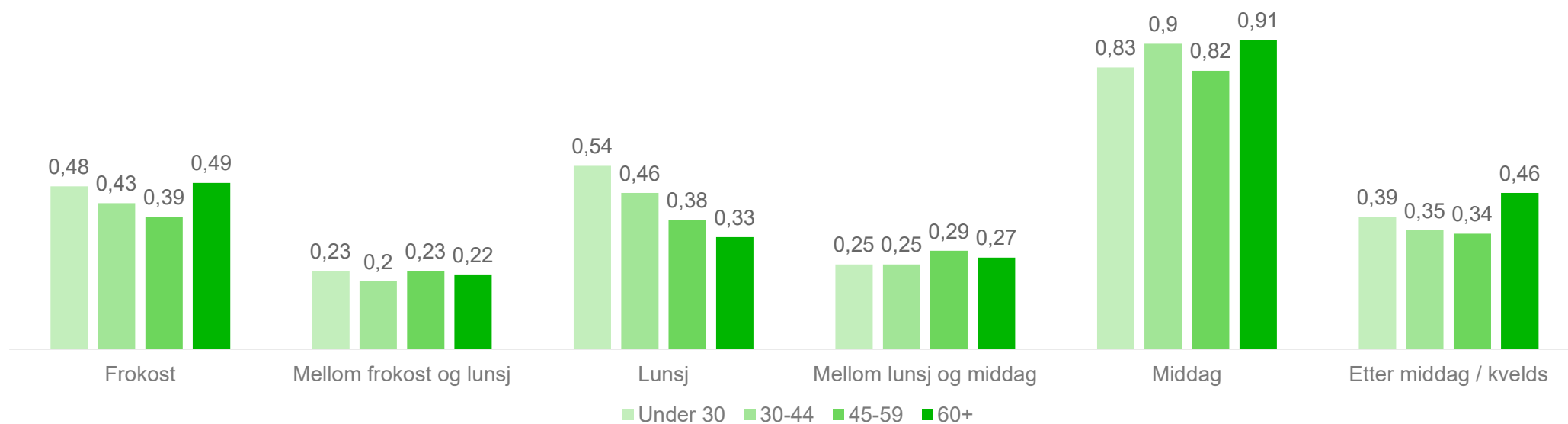
De med høyere utdanninge tenderer mot å spise mer frukt og grønt, enn de med lavere utdanninge til alle måltider unntatt etter middag/kvelds. Den største forskjellen mellom de to gruppene er ved middag.

Gjennomsnittlig antall porsjoner ilt dagen: Nedbrutt på utdanninge

De under 45 år spiser mer frukt og grønt til lunsj enn de eldre, mens de eldste kompenserer med å spise mer til frokost, middag og kvelds.

Gjennomsnittlig antall porsjoner ila dagen: Nedbrutt på alder

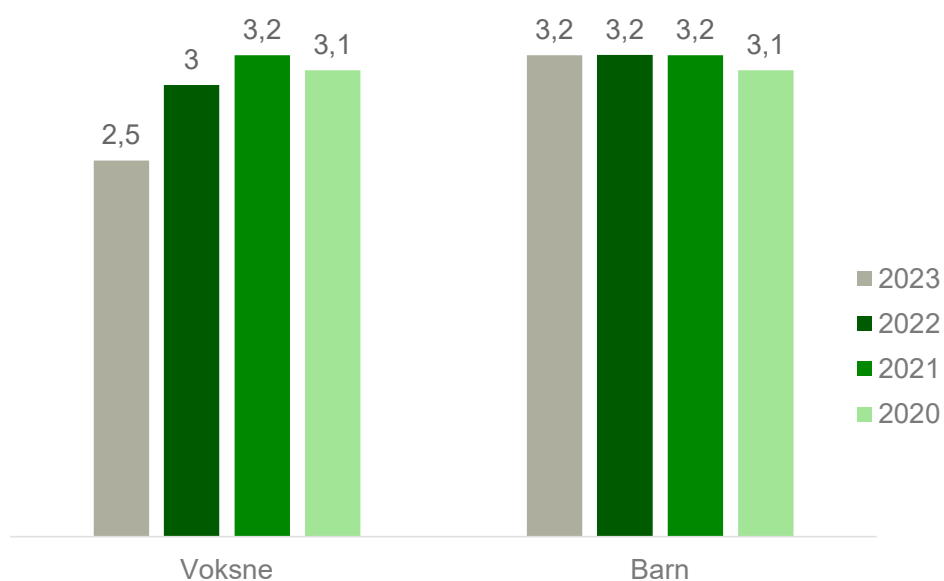
A group of five children are playing soccer on a beach at sunset. The children are running and kicking a blue and white soccer ball. The scene is illuminated by the warm, golden light of the setting sun, creating long shadows and reflections on the wet sand. The children are wearing casual summer clothing like t-shirts and shorts. The background shows the ocean and a clear sky.

4 Barns forbruk av frukt og grønt

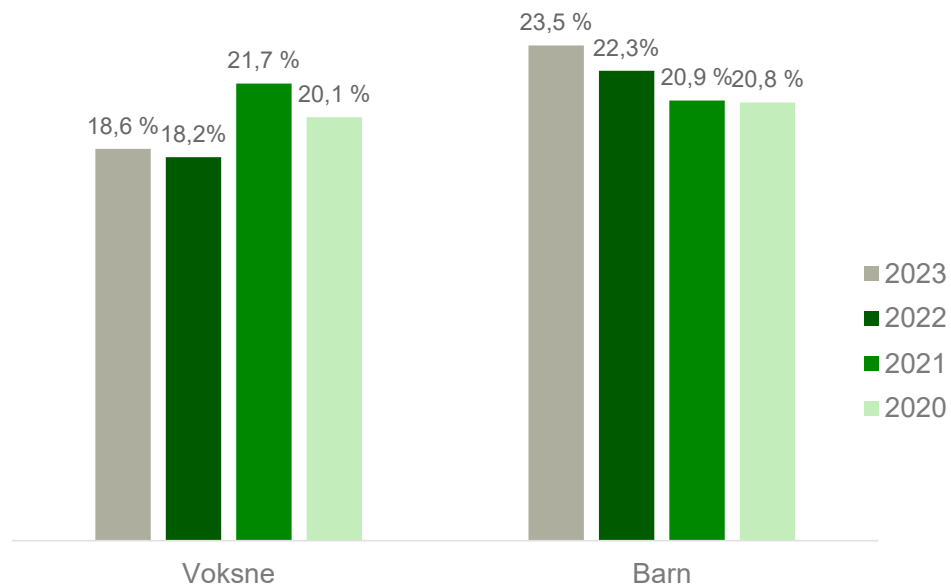
Det er en større andel barn som spiser 5+ frukt/grønt om dagen enn voksne i 2023.

Barns forbruk av frukt og grønt er stabilt.

Gjennomsnittlig antall frukt/grønt om dagen

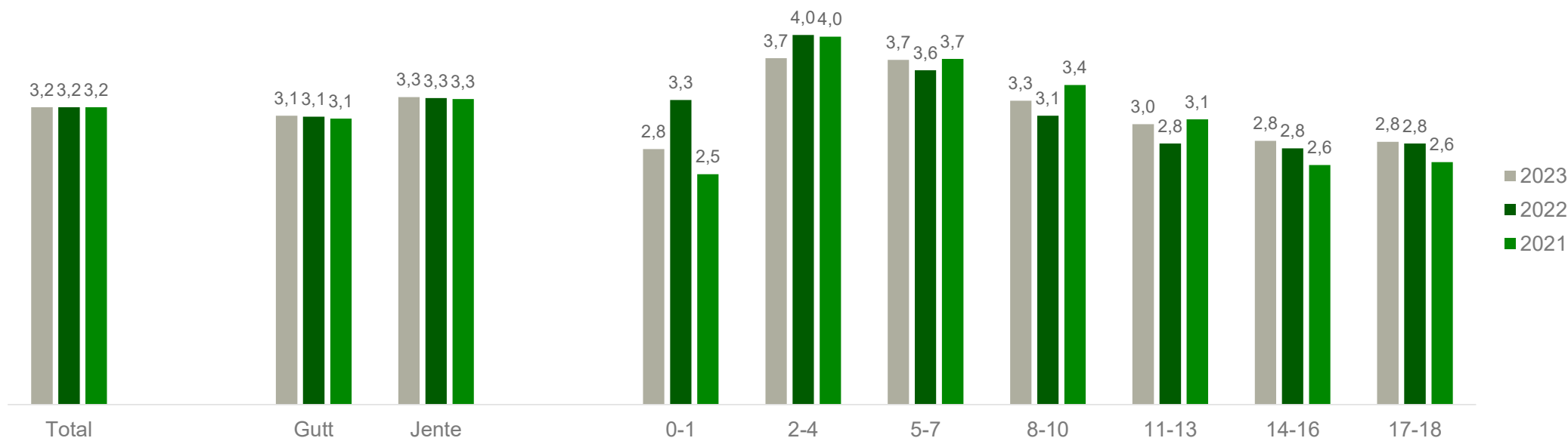
Andel som spiser 5+ frukt/grønt om dagen

Samme tendens som tidligere år ved at jenter tenderer til å spise noe mer frukt og grønt enn gutter.

I tillegg ser vi at barn i skolealder har hatt en liten økning i sitt forbruk, mens de minste tenderer til å spise noe mindre frukt og grønt.

Gjennomsnittlig antall porsjoner: Undergrupper

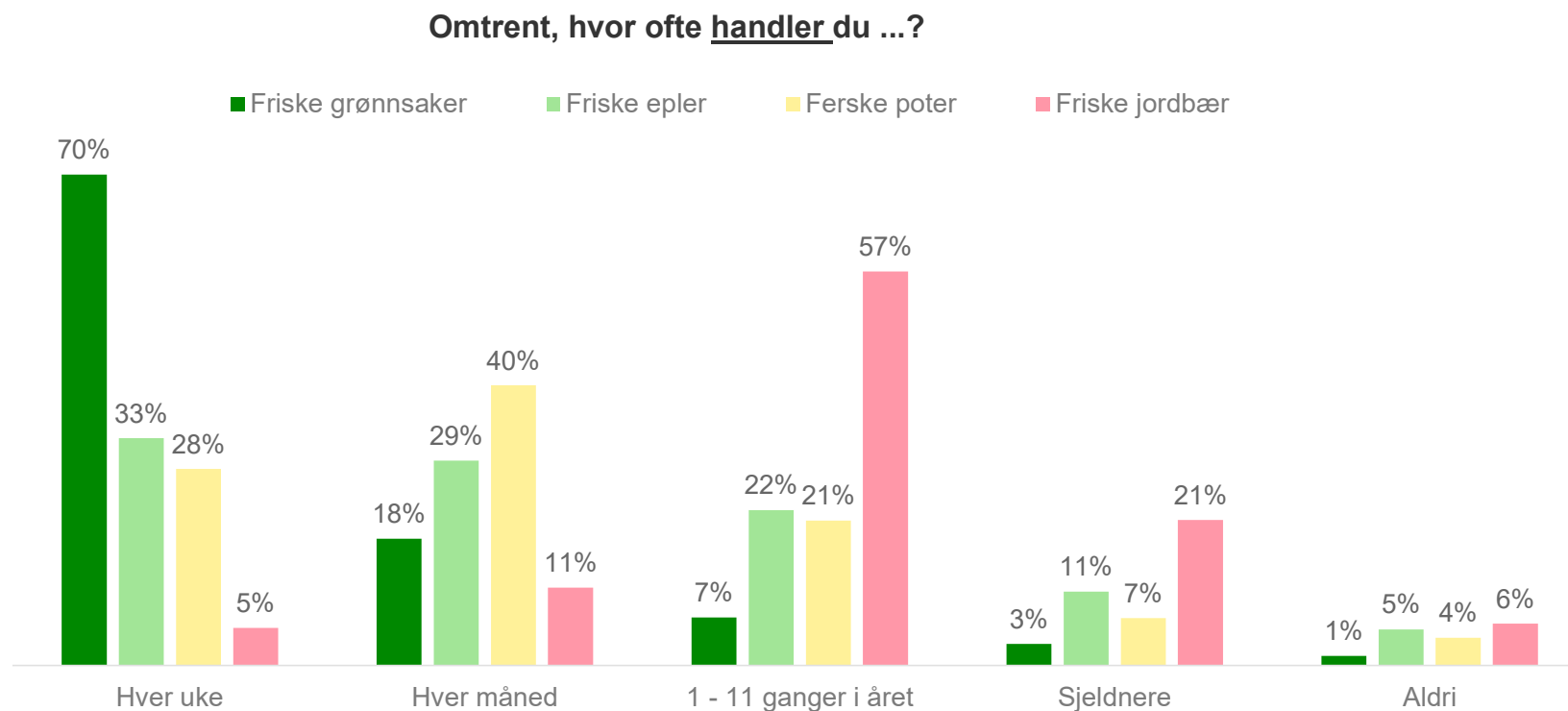
5

Hva er viktig ved kjøp av
frukt og grønt?

Majoriteten kjøper friske grønnsaker hver uke.

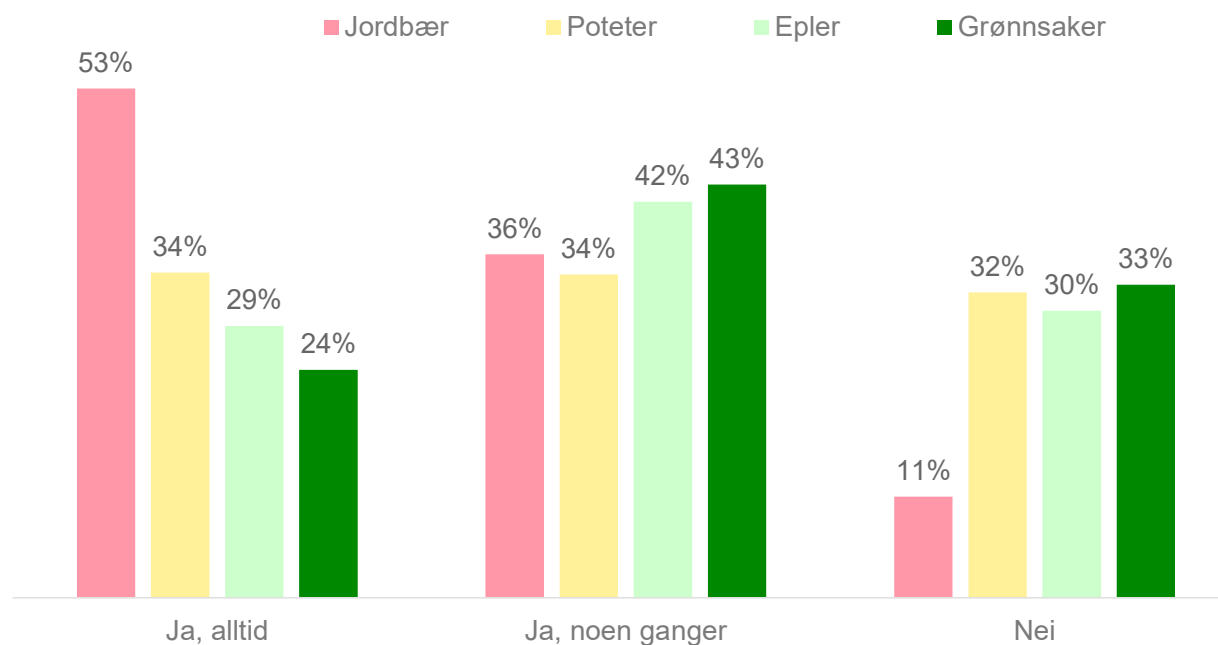
Friske jordbær er et sesongprodukt for mange.

Det er viktig for 90% av befolkningen at jordbærene er norske

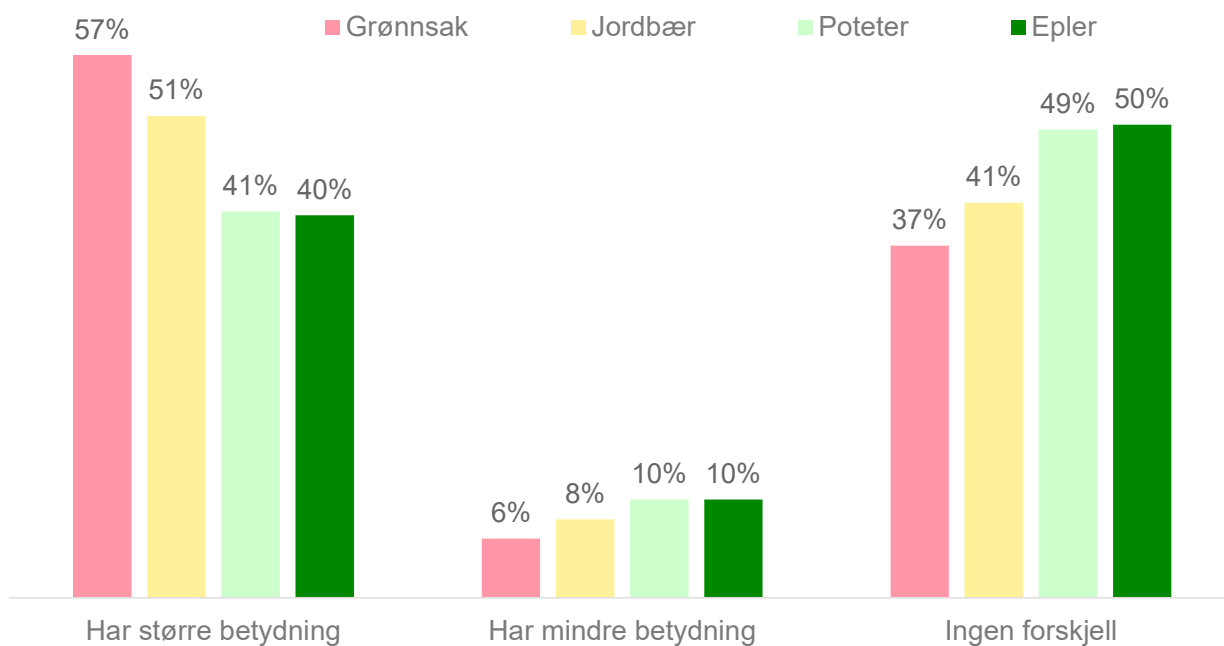
Samtidig er majoriteten opptatt av norsk opprinnelse på alle kategoriene

Når du handler og skal velge en frisk xx pleier du å sjekke om xx er norsk eller importert?

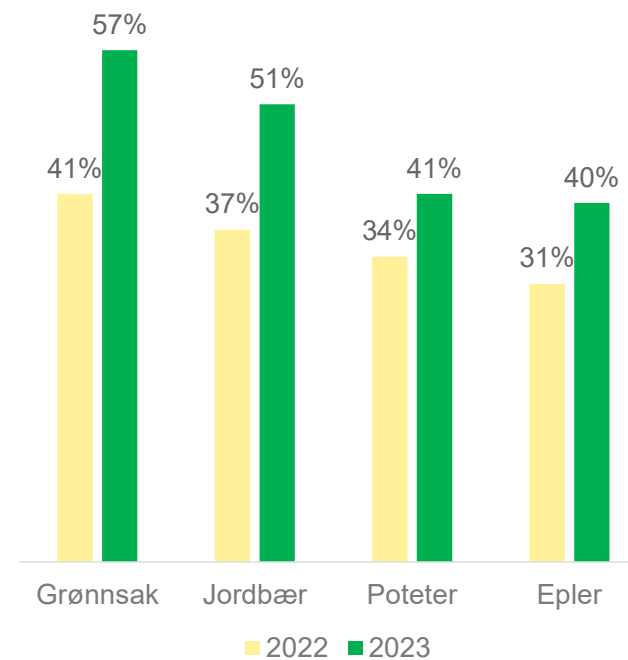

Prisbetydning har en signifikant økning fra 2022

Har lav pris på xx større eller mindre betydning for hva du velger i butikken nå, enn for ett år siden?

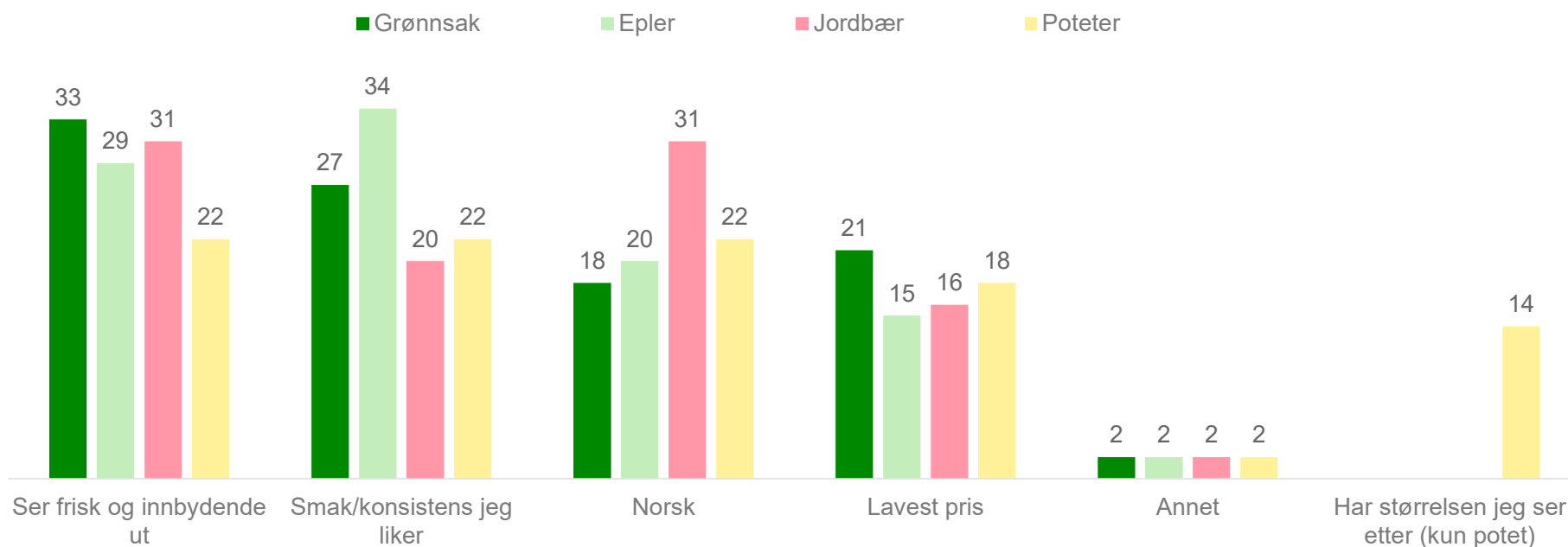
Pris har større betydning

På epler er smak og konsistens viktig, mens norsk er viktigst for jordbær

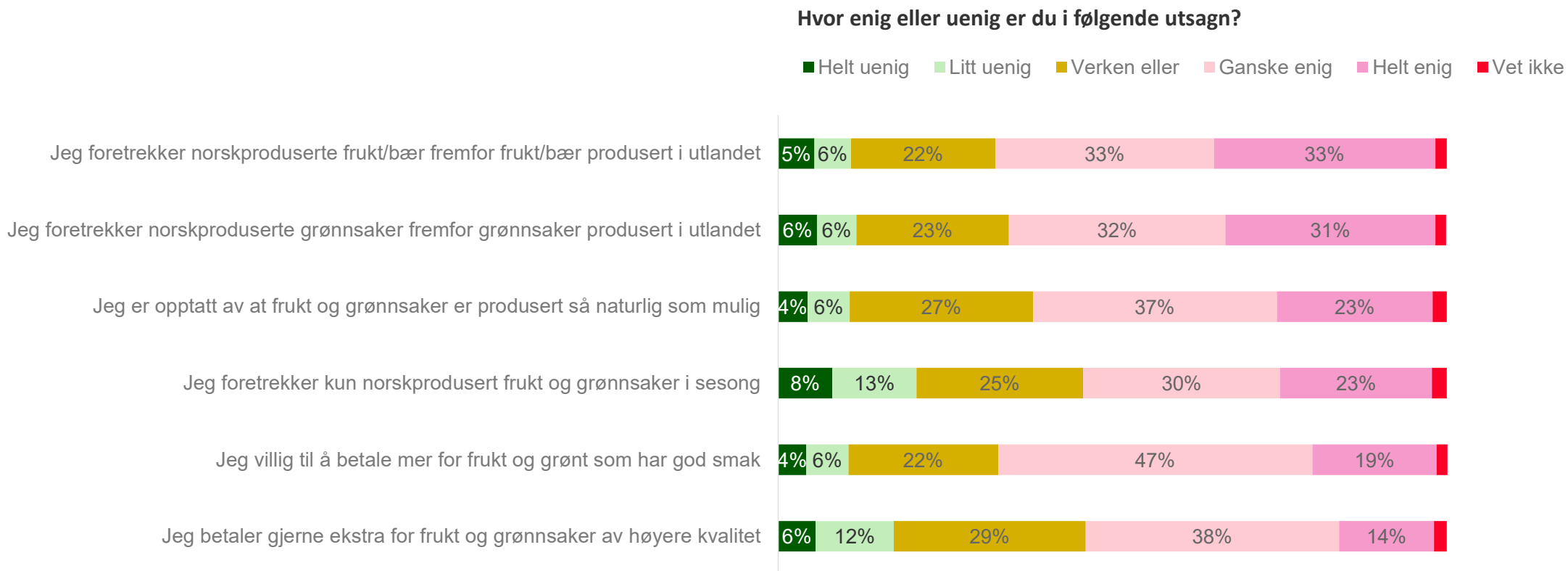
Totalt sett er smak/konsistens og ser friske/innbydende ut, de viktigste egenskapene. For poteter rangeres både smak, utseende, lav pris og at de er norske omtrent likt.

Når du handler og skal velge en frisk grønnsak/ epler/ jordbær eller poteter, hvor mye har følgende egenskaper å si for valget?

I overkant av 60% foretrekker at frukt/ bær og grønt er norskprodusert

Forbruker er også opptatt av at frukt og grønt produseres så naturlig som mulig

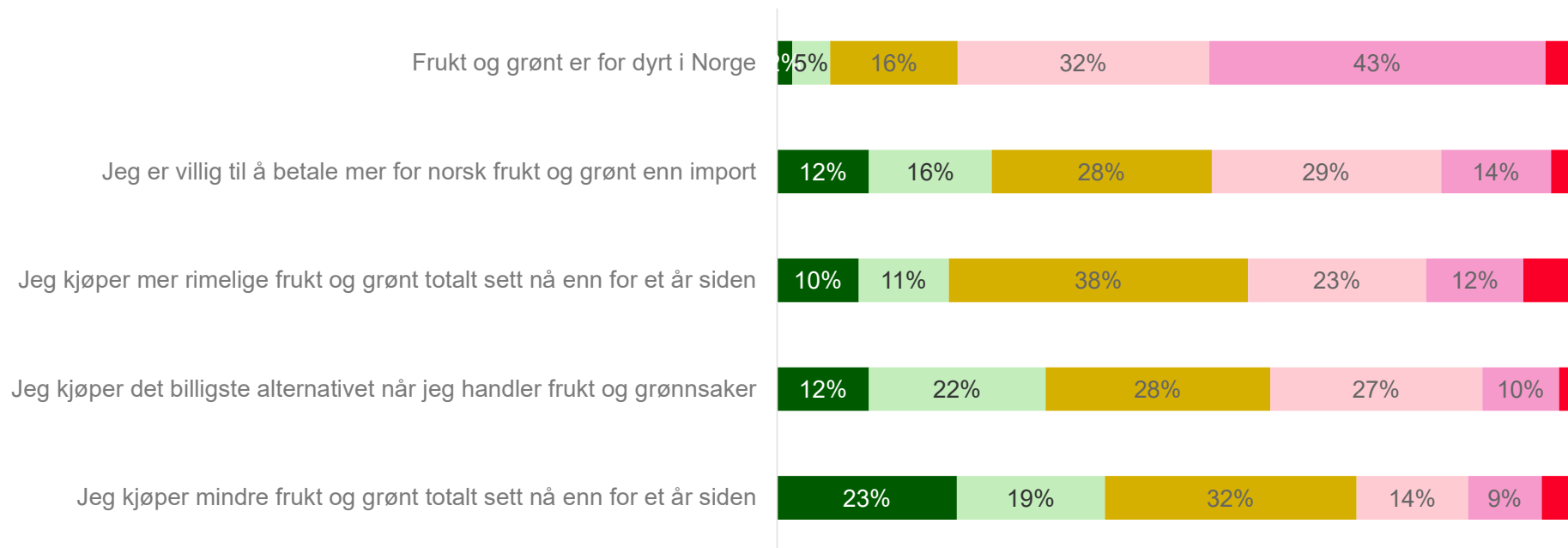

I overkant av 70% synes at frukt og grønt er for dyrt i Norge

Forbruker er samtidig villig til å betale mer for frukt og grønt som har god smak og høyere kvalitet og 43% er villig til å betale mer for frukt og grønt som er produsert i Norge

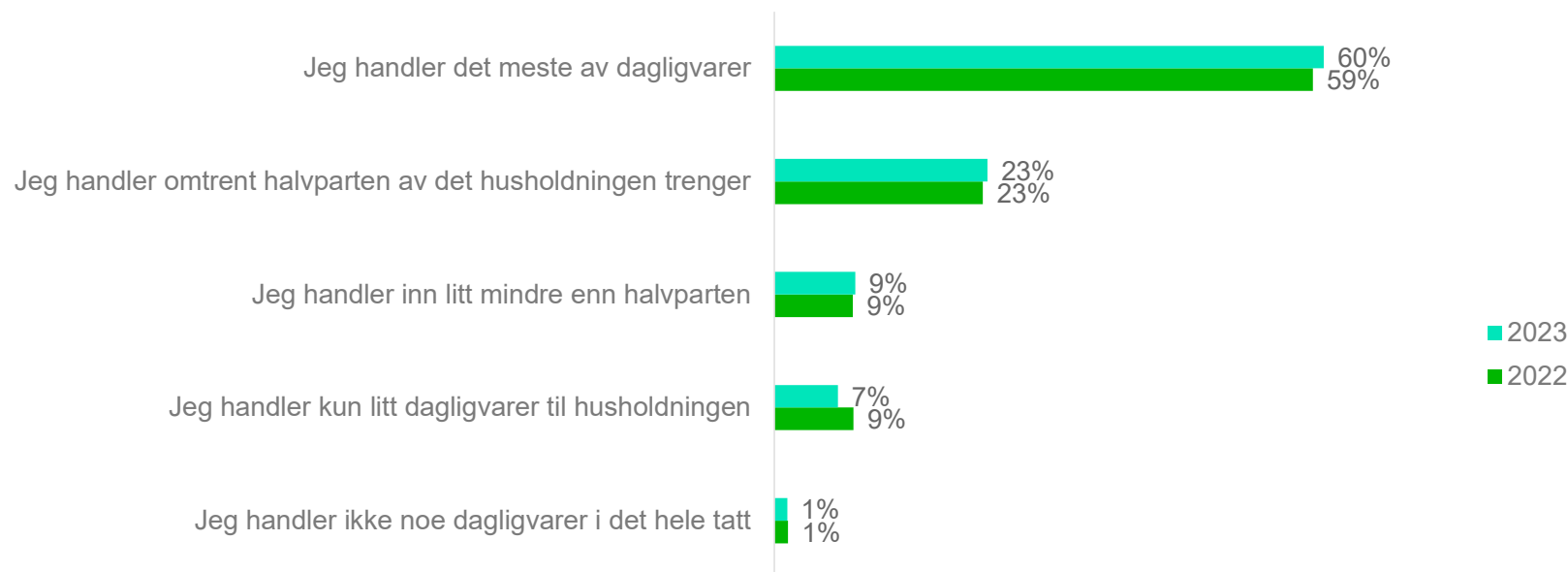
Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?

■ Helt uenig ■ Litt uenig ■ Verken eller ■ Ganske enig ■ Helt enig ■ Vet ikke

8 av 10 handler minst halvparten av dagligvarene husholdningen trenger

Hvor mye handler du inn av dagligvarer til husholdningen du bor i?

De fleste kjøper grønnsaker/ salat til middagen

Hovedgrunnen til ikke å kjøpe tilbehør er at en har hjemme

Kjøper tilbehør

Årsak til ikke å kjøpe

Utsolgt, kvalitet, utvalg og pris er årsaker til at en ombestemmer seg

Dårlig utvalg på butikken eller dårlig kvalitet på grønnsakene i butikken

Enten fordi grønnsakene ikke så friske og innbydende ut, eller at jeg vurderte prisen til å være for høy.

For dyrt eller for dårlig utvalg/dårlig kvalitet

KANTAR

Metodisk vedlegg

Metodisk vedlegg – Kvalitet reduserer usikkerhet - GallupPanelet

Rutiner for å opprettholde kvaliteten

- **Alle våre undersøkelser er mobilvennlige.**
- Vi har rutiner for å følge opp panelister over både telefon og epost for å forhindre frafall. Dette gir oss **høye svarprosent** (46-51%) og økt datakvalitet.
- Medlemmer får **2-5 undersøkelser** i måneden og ingen får veldig like undersøkelser ilt et år for å unngå at de slites ut.
- **Personvern:** Vi har strenge krav for å lagring av data, hvem den behandles av og anonymisering.
- Det arbeides kontinuerlig for at panelet skal være **landsrepresentativt**. Hovedvekten av panelistene innhentes gjennom **lukket rekruttering** (ikke selvrekruttering) over telefon basert på sannsynlighetsutvalg fra representtive utvalg.

Datane sikkerhet

Det vil alltid knytte seg en viss usikkerhet til resultatene når vi spør et utvalg av målgruppen. Denne usikkerheten, eller feilmarginen, kan beregnes statistisk. Et sentralt mål i denne sammenhengen er standardavviket. Standardavviket beregnes ut fra hvor mye hver enkelt enhet respondent avviker fra gjennomsnittet for alle enhetene i undersøkelsen når det gjelder den egenskapen vi ønsker å måle. Med utgangspunkt i standardavviket kan vi beregne feilmarginen for det aktuelle resultatet. Fastsettelsen av feilmarginen vil også avhenge av hvor stor usikkerhet vi er villige til å akseptere. Det vanlige er å angi feilmarginer basert på 95 prosent sannsynlighet. Dette betyr at hvis vi hadde 100 forskjellige uavhengige utvalg, ville resultatet ligge innenfor de feilmarginene vi oppgir i minst 95 av de 100 undersøkelsene. Det vil igjen si at det bare er 5 prosent sannsynlighet for at den faktiske fordelingen i befolkningen ikke ligger innenfor de oppgitte feilmarginene.

Feilmargin

Feilmarginene i prosenttabeller uttrykkes i prosentpoeng. Hvis vi for eksempel har funnet at 40 prosent i et utvalg på 1000 personer er for at Norge skal søke om medlemskap i EU, gir dette en feilmargin på +/- 3 prosentpoeng. I befolkningen er det da mellom 37 og 43 prosent som er for medlemskap, men det mest sannsynlige resultatet er 40 prosent. Kantar har ikke foretatt nøyaktige beregninger av størrelsen på feilmarginene for denne undersøkelsen. Tabellen nedenfor kan brukes som et hjelpemiddel ved tolkningen av resultatenes sikkerhet.

Enheter	STØRRELSEN PÅ FEILMARGINEN I PROSENTPOENG					
	5(95) %	10(90)%	20(80) %	30(70)%	40(60)%	50(50)%
50	+/- 6	+/- 8,3	+/- 11,0	+/- 12,7	+/- 13,6	+/- 13,9
100	+/- 4,3	+/- 5,9	+/- 7,9	+/- 9,0	+/- 9,6	+/- 9,8
200	+/- 3	+/- 4,2	+/- 5,5	+/- 6,4	+/- 6,8	+/- 6,9
400	+/- 2,2	+/- 3,0	+/- 3,9	+/- 4,5	+/- 4,8	+/- 4,9
500	+/- 1,9	+/- 2,6	+/- 3,5	+/- 4,0	+/- 4,3	+/- 4,4
600	+/- 1,7	+/- 2,4	+/- 3,2	+/- 3,7	+/- 3,9	+/- 4,0
1000	+/- 1,4	+/- 1,9	+/- 2,5	+/- 2,8	+/- 3,0	+/- 3,1
1500	+/- 1,1	+/- 1,5	+/- 2,0	+/- 2,3	+/- 2,4	+/- 2,5
2500	+/- 0,9	+/- 1,2	+/- 1,6	+/- 1,8	+/- 1,9	+/- 2,0

Hvorfor velge Kantar?

Verdensledende innsikts og rådgivningsselskap

Kantar er verdens ledende innsikts- og rådgivningsselskap, med over 30 000 ansatte i 100+ land.

I Norge er vi 120+ ansatte som hjelper våre kunder å utvikle vinnende merkevarestrategier, optimalisere kundeopplevelsen, finne innovasjonsmuligheter og kommunisere effektivt på tvers av ulike kanaler.

Vi jobber med kunder i ulike bransjer og har spesialister innen media, bank og finans, telekom, samferdsel, energi, varehandel og offentlig sektor.

Vi har anerkjente analysekonsept som benyttes i ulike kategorier og marked verden over.

Vår rådgivning er alltid basert på dyp markedsinnsikt – vi mener faktabaserte beslutninger er nøkkelen til å lykkes i markeder i endring.

Kvalitet og effektivitet gir forutsigbarhet

For at vi skal sikre etterlevelse av våre kvalitetsrutiner samtidig med at vi skal sikre effektivitet og leveranse i tråd med en avtalt tidsplan er det helt nødvendig med et godt system for prosjektstyring. For å ivareta dette har vi etablert Kantar Styringssystem hvor alle våre standarder, arbeidsprosesser og rutiner knyttet til hele vår verdikjede er definert. Det er utarbeidet egne prosesskart for alle våre ulike intervjumetoder.

Sentralt i vårt styringssystemet er et elektronisk verktøy for prosessstyring av prosjekter om omfatter standardiserte prosjektplaner for ulike type prosjekter og rutiner for dokumentasjon, styring og oppfølging. Detaljerte prosjektplaner hvor alle oppgaver har ansvarlige og tidsfrister sammen med automatiske varslinger er sentrale elementer i dette. Våre prosjektplaner speiler de arbeidsprosesser vi har definert for ulike typer leveranser og inneholder de kvalitetskontroller som vi har definert er nødvendig. Det betyr at det på hvert eneste prosjekt foretas kvalitetskontroller og at prosjektplanene ivaretar de rutiner som er definert. Systemet skal også sikre kommunikasjon og informasjonsflyt både internt og eksternt. Dette gjelder blant annet rutiner for oppfølging og endringer under vegs. For våre kunder innebærer dette en kvalitetsgaranti for alle prosjekter Kantar gjennomfører.

